

Vagn Berthelsen, Generalsekretær IBIS

Oplæg til Udenrigsudvalget den 26.11.15

Danmarks strategiske prioriteringer i perspektiv af Verdensmålene.

Tak for muligheden.

Mødet finder sted på et tidspunkt, hvor flygtningekrisen og sikkerhedsdagsordenen dominerer den politiske dagsorden.

Derfor vil jeg specielt adressere mål 10 (reducere ulighed i og mellem lande) og mål 17 (et globalt partnerskab) – men mindre eksplicit også flere af de andre mål.

Hvor mange penge og allerførst: Det betyder noget for en dansk strategi ift SDGerne, hvor mange penge der er til rådighed. Om det er 20, 15, 10 eller 5 milliarder der rent faktisk går til fattigdomsbekæmpelse i den fattige del af verden. Antal lande, antal sektorer mv. – hvad der er fornuftigt afhænger af beløbet.

Forslag: Der sættes et minimumsbeløb (nedre grænse) for hvor mange midler der skal gå til direkte fattigdomsbekæmpelse og langsigtet udvikling i ulandene. Norges eksempel med at tilføre ekstra 2,5 milliarder nævnes.

Årsager til migration. Folk migrerer pga fattigdom og ulighed og pga krig og forfølgelse. Eller sagt på en anden måde: Hvis man ikke kan se en god fremtid for sig og sin familie, så søger man, hvis man kan, mod bedre muligheder. I nabolandet eller i den rige verden.

Fra en artikel i Politiken den 20.11.15. (Anders Jerichow):

Overskriften. 'Islamistisk stat betaler bare bedst' citeres en syrisk flygtning for at sige. Citater: 'Mange unge mænd må vælge mellem arbejdsløshed og at gå i IS' tjeneste. De fleste (der går ind i tjenesten) er ikke specielt religiøse. De er muslimer, og de tror på Gud. I skal bare ikke tro, at de har nogen speciel sympati for IS-bevægelsens fundamentalisme. Men deres familier er ramt af krigen, de tjener ingen penge. Hvis man ikke kan flygte, må mange tage imod et tilbud fra en milit. IS betaler bare bedst'.

Hvordan kan vi så bruge det i en debat om verdensmålene og dansk udviklingspolitik. Tre indgangsvinkler:

Strukturelle årsager til fattigdom. De rige landes landbrugs- og fiskeripolitik har enorm betydning for de fattige lande. Det samme har love og regler, der muliggør illegal kapitalflugt. Washington og Bruxelles har muligheden for at skabe ensartede regler og muligheder (fair playing field).

Forslag: Danmark går forrest i EU for at rette op på manglende koherens og Danmark støtter aktivt civilsamfundsorganisationernes arbejde med disse emner.

Det må kobles med en indsats for god regeringsførelse i de fattige lande (mål 16), noget som især civilsamfundet 'kan levere'.

Et eksempel fra Burkina Faso for en måneds tid siden: Civilsamfundet var den afgørende faktor i at stoppe militærkuppet dér (præsidentens garde tog regeringen om gidsler og ville lave et statskup, civilsamfundsprotester, ingen vidste hvilken vej militæret ville vende, civilsamfundet gik i dialog med militæret, statskuppet afværget, valg nu) Så måske derfor er der ikke mange Burkina Faso flygtninge på vej mod Europa.

Guatemala et andet helt frisk eksempel. (massive folkelige protester tvinger præsident og vicepræsident til at gå af efter massiv korrupsion (told) afsløret.

Forslag: Danmark støtter civilsamfundets arbejde med god regeringsførelse.

Og den 3. indgangsvinkel: Klassisk bistand / konkrete indsatser. Der er brug for at skabe jobs til de unge i Afrika. Op imod halvdelen af Afrikas befolkning er unge. Det er ca. 250 millioner mennesker, og antallet vil vokse over de kommende årtier. Den private sektor er central i den forbindelse, men den private sektors engagement i Afrika er ikke given. Der er lang vej og Afrika er ikke Asien. Middelklassen i Afrika er i alt på 16 millioner (målt efter 120.000 kr i husstandsindkomst parameter) ud af de ialt 500 millioner mennesker.

Jobskabelse forudsætter, at befolkningen uddannes, at infrastrukturen udbygges, at domstolene fungerer rimeligt. Det er noget af det 'klassisk bistand' kan, det er noget der er brug for, og det er noget som DK er dygtig til. Bistanden kan skabe rammebetingelser og være en katalysator for private investeringer og vækst.

Forslag: Når Danmark vælger at prioritere og fokusere, må den klassiske bistand ikke glemmes, og Danmarks valg må ikke ske isoleret fra andre donorerers valg. Så risikerer vi, at nogle lande og sektorer bliver donor orphans og andre bliver donor darlings. F.eks. er sundhed (mål 3) tilsyneladende mere populært end uddannelse (mål 4) på grund af de kommercielle interesser – selv om uddannelse klart stod øverst på listen da FN lavede sin globale undersøgelse over hvad de fattige ønskede at prioritere.

Til sidst: Jeg har valgt en indgang med afsæt i migration og sikkerhed. Men jeg vil gerne opfordre udenrigsudvalget til også at tænke bredere og langsigtet. Ebola krisen var for et års tid siden den store bekymring, også i vestlige hovedstæder. Bæredygtig udvikling og klima er afgørende vigtigt. Samfundsudviklingen vil betyde, at der kommer andre og nye udfordringer. Så en opfordring til Udenrigsudvalget om tænkere langsigtet og strategisk.

Tak for ordet